

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

κ. ΜΑΡΚΟΥ

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ 100 ΕΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

ΧΙΟΣ, 11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Μάρκος

μέ τό ἔλεος καί τήν Χάρι τοῦ Θεοῦ
Μητροπολίτης Χίου, Υαρῶν καί Οἰνουσῶν
πρός τόν Ἱερό Κλήρο καί τόν εὐσεβῆ λαό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Υαρῶν καί Οἰνουσῶν

«Τώρα κατάκλειστες καρδιές γοργοπετοῦν κοντά σου
ν' ἀνοίξουν μέσ τίς εὐωδιές καί μέσ τ' ἀρώματά σου.
Στρατούς λεβέντικης γενιάς μ' ἀνθούς τούς ρένεις λεμονιάς
βασανισμένη χώρα.

Κι ἀπό τόν Ἅγιο σου Μηνᾶ ὅπου τό σήμαντρο χτυπᾶ
τῆς λευτεριάς τήν ὥρα».

Σήμερα, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ Τροφός καί Κιβωτός τῆς Ἑλλάδος, γιορτάζει «τούς γενναίους ὀπλίτας τῆς Ἐκκλησίας Χριστοῦ... Μηνᾶν τόν Μέγαν Ἀθλητήν καί Θεῖον Βίκτωρα ὁμοῦ σὺν Βικεντίῳ τῶ πάνυ», ἡ Χίος, «τό ὠραῖο νησί πού λέγοντας μονάχα τ' ὄνομά της μᾶς περεχοῦν τ' ἀνθόνερα καί τά ροδόσταμά της», γιορτάζει τήν ἐλευθερία της, τό πολυεδρικό αὐτό νόημα γύρω ἀπό τό ὁποῖο γίνονται οἱ συζητήσεις τῆς ἀνθρωπότητας καί στό ὁποῖο αἰώνια τείνουν νά φτάσουν.

Γιορτάζει ἡ Χίος!

Ἡ Χίος, ἔμπνευση καί διδασκαλεῖον τῶν Ὀμηρικῶν ἐπῶν.

Ἡ Χίος, ἰσχυρή καί ἔνδοξη στήν ναυμαχία τῆς Λάδης ἔναντι στόν Ἀσιατικό Δεσποτισμό.

Ἡ Χίος, πληγωμένη στήν πρώτη σφαγή της τό 493 π.Χ. ἀπό τούς Πέρσες.

Ἡ Χίος, ἰσότιμο μέλος τῆς Α' καί Β' Ἀθηναϊκῆς Συμμαχίας στήν προάσπιση δημοκρατικῶν ἀξιών.

Ἡ Χίος, ναυτοκράτειρα σύμμαχος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου στήν οἰκουμένηκή του πορεία, μετὰ τή μάχη στήν Ἴσσο.

Ἡ Χίος, προασπιστής τῆς ἐνότητος τῶν ἑλληνικῶν πόλεων στήν ἐποχή τῶν Διαδόχων, γιά νά ἀποκρούσουν τό «ἐκ δυσμῶν νέφος».

Ἡ Χίος, «ἐλευθέρα πόλις», κατά τόν Πλίνιο, στά Ρωμαϊκά χρόνια.

Ἡ Χίος, λαβωμένη ἀπό τήν δεύτερη σφαγή τῆς ἱστορίας της τό 86 π.Χ. ἀπό τόν Μιθριδάτη τόν Εὐπάτορα.

Ἡ Χίος, εὐλογημένη ἀπό τήν διέλευση τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καταντικρύ τῶν παραλίων της.

Ἡ Χίος, ἀγιασμένη ἀπό τά αἵματα τοῦ Πρωτομάρτυρος Ἁγίου Ἰσιδώρου καί τήν ἀτέρμονη χορεία τῶν Μαρτύρων, τῶν Ὁσίων καί τῶν Πατέρων της.

Ἡ Χίος, προεξάρχουσα τῶν ἀστυγειτόνων της, στούς Βυζαντινοῦς αἰῶνες ἐπί Ἱεροκλέους καί Πορφυρογεννήτου.

Ἡ Χίος, ἀπόρθητο κάστρο καί αἰώνιο θησαυροφυλάκιο τῆς αὐτοκρατορικῆς Νέας Μονῆς.

Ἡ Χίος, ἀρχόντισσα στούς χρόνους τῆς Γενουατοκρατίας.

Ἡ Χίος, πονεμένη στούς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας.

Ἡ Χίος, μάρτυς ἱερή στήν καταστροφή τοῦ 1822, ὅταν «τά γιασεμιά κοκκίνησαν στόν χρόνο τῆς σφαγῆς της, πίνοντας αἷμα ἀντί νερό στήν ἀγιασμένη γῆ της».

Ἡ Χίος, δοκιμασμένη ἀπό τό σεισμό τοῦ 1881, ὅταν «τά χελιδόνια πέρασαν χωρίς νά σταματήσουν, μή ξέροντας στό χαλασμό ποῦ τίς φωλιές νά χτίσουν».

Ἡ Χίος, τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, τῶν μαστιχοφόρων σχίνων, τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, ἡ πρῶτα νηὶς τῆς παγκόσμιας ναυτοσύνης.

Αυτή ή εύλογημένη νήσος αιώνες περίμενε τή στιγμή!

Οί αιώνες διαδέχοντο ό ένας τόν άλλο. Τά έτη βυθιζόταν στο πέλαγος του αιώνιου. Οί γενεές διάβαιναν για να τίς διαδεχθούν άλλες. Χρόνια άγωνίας και άναμονής κύλησαν, Έλληνικές γενεές έρχονταν και παρέρχονταν, χωρίς να άναφανεί στον όρίζοντα τό έλπιδοφόρο λυκαυγές τής προσεγγίζουσας άνατολής, τής πραγματοποιήσεως του Έθνικου όνειρου, του ίεροϋ εκείνου πόθου. Γενεές αλύτρωτων άδελφών μας κατήλθαν «έν τοϊς κατωτάτοις τής γής» χωρίς να αισθανθούν τήν γλυκύτητα τής Έλευθερίας.

Άλλά ήλθε ή ποθητή ώρα!

«Νά ή Αύγή πού πρόσμενες μαρτυρικό νησί.
Άνοιξε τήν τρανή άγκαλιά να τήν σφιχταγκαλιάσεις
και πιές άπό τής λευτεριάς τ'όλόγλυκο κρασί
και πιέ και πιέ και μέθυσε και πιέ για να ξεχάσεις
του Καραλή τ'άπαισία και μαύρα εκείνα χρόνια
πού σ'έρριξαν μέσ σε διπλή σκλαβιά και καταφρόνια.
Μά μέσ τήν μέθη τήν πολλή, ώ, μή ξεχνᾶς, θυμήσου
τόν Ψαριανό Πυρπολητή, τόν Θείο έκδικητή σου».

Τά γεγονότα τής άπελευθερώσεως προκάλεσαν στίς καρδιές των κατοίκων αισθήματα, τά όποια ό Ίωάννης Στ. Γλύκας διατυπώνει «έν πλήρει άγαλλιήσει» στή σελίδα 238 του Κώδικα του Ίεροϋ Ναοϋ Άγίου Γεωργίου Βροντάδου. «Δέν είναι όνειρο! Και όμως δέν όνειρευόμεθα. Άλλ' εύρισκόμεθα είς τήν πραγματικότητα έκπληρώσεως όνειρου, τό όποϊον αιώνιως έβαυκάλιζε τās σκέψεις μας και, ως έν όνειρω, έτι άτενίζομεν άφ' ενός τās ριπās τής κυανολεύκου και άφ' έτέρου τās Έλληνοπρεπείς όπλοφόρους μορφάς αίτινες ευγενείς και ύπερήφανοι, άπέβησαν, διά να μάς δώσουν τό ποθητόν δῶρον τής έλευθερίας, οίονεί έκδίκησιν έκ του Ούρανοϋ προς τούς δολοφόνους, τούς άπαγχονίσαντας τούς επiléκτους και πατέρας μας, εκεί επί των αϊωνοβίων του Βουνακίου πλατάνων. Και ήδη άπό σήμερα... άπό των ύψηλῶν των Έκκλησιῶν κωδωνοστασίων, έτι δέ και άπ' αυτών των ιδιωτικῶν μας οικιῶν, κυματίζει ή κυανόλευκος».

Πόσο φτωχά είναι τά δικά μας λόγια μπροστά στην πλούσια πράξη των ήρώων του 1912. Δέν ξέρω τί θα έχανε ή πράξη τής Έλευθερίας χωρίς τήν προϋπαρξη τής έννοιάς της. Άλλά ή έννοια τής Έλευθερίας χωρίς τήν κύρωση τής πράξεως θα έχανε όλη τήν ουσία!

Η ζωή δέν είναι τίποτα άλλο παρά μία συνεχής νίκη κατά του θανάτου. Έμεϊς πού σήμερα ζοϋμε έλευθεροι, κάθε στιγμή πού περνᾶ κατανικοϋμε τό θάνατο. Εκείνοι, όμως, πού θυσιάστηκαν τότε για τήν έλευθερία μας, καθυπόταξαν σε μία μόνο στιγμή και τή ζωή και τό θάνατο.

Έμεϊς εξακολουθοϋμε να ζοϋμε, για να παραδοθοϋμε μία μέρα στο θάνατο με σιωπηλή ύποταγή. Εκείνοι έπαψαν να ζοϋν, αλλά, περιφρονήσαντες τό θάνατο, παραδόθηκαν, με φωνακτή κλήση, άπ' ευθείας στην Άθανασία. Δέν έφυγαν άπό τή ζωή! Άπό τό θάνατο έφυγαν.

Άλησμόνητοι μάς είναι και πολύτιμοι. Και πώς μπορούμε να τούς λησμονήσουμε; Θα 'ταν σαν να λησμονούσαμε τούς ίδιους τούς έαυτούς μας! Μόνον ένθυμούμενοι δοξαστικά τό μεγάλο παρελθόν τής θυσίας τους, μπορούμε να συνειδητοποιήσουμε ευφρόσυνα τό πρόσκαιρο παρόν τής παρουσίας μας, να προσατενίσουμε αισιόδοξα τό άτέρμον μέλλον τής φυλής μας.

Άλησμόνητοι μάς είναι και πολύτιμοι. Και πώς μπορούμε να μήν τούς τιμήσουμε; Θα 'ταν σαν να άτιμάζαμε τούς έαυτούς μας! Μόνον τιμώντας τό ένδοξο μεγαλειό τής ολοκληρωτικής τους προσφοράς, μπορούμε να συναισθανθοϋμε άκέραια τό προαιώνιο Έθνικό μας χρέος, να αξιοποιήσουμε δημιουργικά τό σύγχρονο ένεργητικό του Έθνικου μας κεφαλαίου.

Πρέπει νά εἶμαστε ὑπερήφανοι, ὄχι τόσο γιατί ἐκεῖνοι εἶναι πρόγονοι δικοί μας, ὅσο γιατί ἐμεῖς προερχόμαστε ἀπό ἑκείνους.

Ἡ ζωή δέν μπορεῖ νά κυβερνήσει τούς τάφους. Οἱ τάφοι, ὅμως, μποροῦν νά κυβερνήσουν τή ζωή. Τό ἀντιστύλι τῆς ἐπιβιώσεως δέν στηρίζεται στό σαλευόμενο ἔδαφος τῆς ζωῆς. Στηρίζεται στό ἀσάλευτο ἔδαφος τῶν τάφων. Τά ἄνθη καί οἱ καρποί τῆς ὕλης φυτρώνουν ἀπό τόν τάφο τοῦ σπόρου. Τά ἄνθη καί οἱ καρποί τῆς ἰδέας φυτρώνουν ἀπό τόν τάφο τοῦ Ἡρώα.

Ποῦ νά κρύβεται ἄραγε τό παλλάδιο τοῦ Ἐθνικοῦ μας προορισμοῦ; Σκύψτε, κι ἂν δέν τό βρεῖτε στά λίκνα τῶν ἐπιγόνων, γονατίστε στά μνήματα τῶν προγόνων. Ἐκεῖ, χωρίς ἄλλο, θά τό βρεῖτε! Ἀσπαστεῖτε τα!

«Ἀπ' τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τά ἱερά».

Εὐτυχισμένοι οἱ Λαοί πού τά ὀστᾶ τῶν προγόνων τους φωσφορίζουν Ἐλευθερία!

Εὐτυχισμένο τό Ἑλληνικό Ἔθνος, πού δέν ἔπαψε νά σπέρνει τήν πατρική του γῆ μέ ὀστᾶ Ἡρώων καί Μαρτύρων τῆς Ἐλευθερίας! Ὅσο κι ἂν κοσμοῦν τό σύγχρονο Ἐθνικό μας στίβο μεγιστάνες τοῦ πνεύματος καί τοῦ πλούτου, τό μεγαλύτερο σημερινό - καί παντοτινό - μας κόσμημα εἶναι οἱ τάφοι τῶν ἠρωϊκῶν νεκρῶν τῆς Ἐλευθερίας.

Τό ἠθικό μας δέν ἀντλεῖται ἀπό τίς ἀνεξερεύνητες πηγές τοῦ μέλλοντος. Ἀντλεῖται ἀπό τά σφραγισμένα φρέατα τοῦ παρελθόντος. Στερεώνει βαθειά στά ἔγκατα τῆς Χιακῆς γῆς τό ἀπρόσβλητο κοντάρι, πού πάνω του μπορεῖ νά ἐπαίρεται καί νά κυματίζει περήφανα, χωρίς κανένα κίνδυνο ὑποστολῆς, ἡ Ἀρχοντική σημαία τοῦ Ἰδανικοῦ, τό Αὐτοκρατορικό λάβαρο τῆς Ἐλευθερίας.

Ἀκοῦστε τό μεγαλόπρεπο παλμό τῆς σημαίας μας. Ἀντηχεῖ σάν πολεμική ἐπωδός. Εἶναι μαζί καί οἰωνός εἰρήνης. Καί χρησμός μελλοντικός εἶναι!

Ἄς ὑμνολογεῖ ἡ ἐπωδός τούς ἔνδοξους νεκρούς τῆς Χιακῆς Ἐλευθερίας.

Ἄς ἐμψυχώνει ὁ οἰωνός τή δική μας δημιουργική δραστηριότητα.

Ἄς σκορπίζει τήν εὐλογία του ὁ χρησμός ὁ καλός στίς νεώτερες γενεές τῶν Ἑλλήνων, ἐμπνέοντας σ'αὐτούς ρωμαλέα, ἐθνική αὐτοπεποίθηση.

Σήμερα, ἓνα φῶς πού πιφαύσκεται ἀπό τίς βουνοκορφές τῆς Χίου καί φρυκτωρεῖται ἀπ' τά ἀκρογιάλια τῆς, μᾶς δίνει τή δύναμη, τήν τόλμη, νά διακηρύξουμε ὅτι σέ χρόνους καί καιρούς πού τά καυσαέρια ἑνός ψευδοπολιτισμοῦ παρακαμῆς μολύνουν τόν καθαρό ἀέρα τῶν ἰδανικῶν μας, πού τά νέφη τοῦ ὀρθολογισμοῦ καί τῆς ὑλόφρονος σκέψης καλύπτουν τίς ἀχτῖνες τῶν ἀρετῶν τοῦ γένους μας, πού μειοψηφίες ἀνῶν καῖνε ἀνεμπόδιστα τήν Ἑλληνική Σημαία στό κέντρο τῆς πρωτεύουσας τοῦ Ἐλεύθερου Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐμεῖς ΝΑΙ, θά ἐξακολουθοῦμε νά ριγοῦμε ἀπό συγκίνηση καί ΝΑΙ θά συνεχίζουμε νά δακρύζουμε ἀπό ὑπερηφάνεια κάθε φορά πού τό «*ἱερό πανί τό γαλανό καί τ' ἄσπρο*», πού σάν σήμερα ὑψώθηκε «*στήν κορυφή τῆς Ἐκκλησιᾶς τ' Ἁγιοῦ Μηνᾶ... νά κυματίζει*», μέ τό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ μας ψηλά, θά ἀναρτύεται στόν ἴστό τῆς τιμῆς καί τῆς αἰωνιότητος, σαλπίζοντας σέ «*συμμάχους*», σέ «*ἐταίρους*» καί ἐχθρούς.

«Ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, ὅτι Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός».

Μέ πατρικές εὐχές

† *Χία Μάρκος*

† Ὁ Μητροπολίτης Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν
ΜΑΡΚΟΣ